

Ilolan koulus lokalbehov och alternativ för fortsättningen i fråga om fastighetens hyresavtal

Nämnden för växande och lärande 22.01.2026 § 10

Beredning och tilläggsuppgifter:
direktör för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen, fornamn.efternamn@porvoo.fi

Borgå stads fullmäktige beslutade om budgeten för 2026 på sitt möte 12.11.2025. I fråga om servicenätet för sektorn för växande och lärande beslutades att situationen och utvecklingsbehoven för servicenätet för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning ska bedömas kontinuerligt i enlighet med fullmäktiges beslut. En aktuell lägesbild samlas in och upprätthålls utifrån det omfattande informationsinnehåll som beskrivs i servicenätsutredningen. Servicenätsplanering genomförs i omfattande samarbete över sektorgränserna.

Ordnandet av den grundläggande utbildningen planeras enligt läsår och fullmäktiges budgetbeslut för år 2026 innehåller anslag för det nuvarande servicenätet fram till slutet av år 2026. Utbildningstjänsternas verksamhet planeras per läsår, vilket innebär att eventuella ändringar i utbudet av tjänster i regel görs per läsår. Dessutom bör man beakta att även om det kontinuerligt bedöms hur servicenätet fungerar, kräver eventuella ändringar i servicenätet delaktighet och konsekvensbedömning ur såväl barns som vuxnas perspektiv.

Olika konsekvenser har senast bedömts grundligt i samband med de olika scenarierna i den servicenätsutredning som behandlades i slutet av år 2024, och dessutom har det gjorts bedömningar av eventuella ändringars konsekvenser för skolresor och transporter. Situationen har inte förändrats på ett år, så dessa konsekvensbedömningar gäller fortfarande.

Ilolan koulus läge och fastighet

Ilolan koulu ligger nordöst om Borgå stads centrum cirka tio kilometer från centrum. Till skolans elevupptagningsområde hör byarna Siggböle och Illby och området gränsar till Askola och å andra sidan till Lovisa stad. I söder gränsar skolans elevupptagningsområde till det serviceområde som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu.

Skolan finns i hyrda lokaler. Hyresavtalet har uppgjorts så att avtalets första femårsperiod håller på att löpa ut och beslutet om förlängning av hyresavtalet måste fattas senast i mars 2026. Det avtal som staden ingick för fem år sedan var sådant att det alltid är möjligt att förlänga avtalet fem år i taget. Dessutom har staden möjlighet att lösa in skolfastigheten till sig själv genom att betala dess restvärde, eller om staden avstår från byggnaden, får staden på motsvarande sätt återköpspriset själv. Entreprenörens återköpsskyldighet är enligt beskrivningen ovan åren 2026, 2031

eller 2036. Restvärdet är den penningssumma som entreprenören då returnerar till staden. Med samma summa kan objektet helt lösas in till staden.

Om staden beslutar att träffa ett avgörande om fastigheten vid utgången av den första femårsperioden skulle inlösnings- eller återköpspriset för Ilolan koulus fastighet vid utgången av 2026 vara 1 071 500 euro, år 2031 skulle det vara 428 600 euro och år 2036 42 860 euro.

Ilolan koulu består av två separata byggnader, av vilka huvudskolan är en 855 brm² stor fastighet som hyrs med den ovan beskrivna modellen. På samma tomt finns dessutom en annan mindre byggnad som främst används för undervisning i konst- och färdighetsämnen och slöjd. Skolan har ingen egen gymnastiksal, utan när man har innegymnastik kan man utnyttja idrottslokaler i Borgå stads centrum för att säkerställa att läroplanen förverkligas. Man har uppskattat att det maximala elevantalet i Ilolan koulu kan vara 80 elever och att ett pedagogiskt ändamålsenligt elevantal är cirka 60 elever. På den officiella registreringsdagen i september 2025 fanns det 37 elever i skolan och under de närmaste åren verkar elevantalet minska ytterligare.

Utvecklingen av elevantalet i Ilolan koulu

Utvecklingen av elevantalet i Ilolan koulu under de föregående läsåren har varit nedåtgående. Av statistiken nedan framgår förändringen i elevantalet enligt de officiella statistikföringsdagarna från och med läsåret 2020–2021 och uppgifter om hur antalet barn under skolåldern som för närvarande bor i området inverkar på utvecklingen av elevantalet i skolan under de kommande fem åren. I uppskattningen ingår inte inflyttning, utan det är fråga om barn som nu bor i området.

<u>Läsår</u>	<u>Antal elever i Ilolan koulu</u>
2020–2021	46
2021–2022	50
2022–2023	47
2023–2024	42
2024–2025	41
2025–2026	37
2026–2027	36
2027–2028	32
2028–2029	32
2029–2030	28
2030–2031	30

På basis av den bifogade elevstatistiken 20.9.2025 och de ovan beskrivna elevantalen kan man uppskatta att eleverna inom Ilolan koulus elevupptagningsområde i framtiden kan få plats i de befintliga undervisningsgrupperna inom det serviceområde som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu från och med 2027. I samband med det budgetbeslut för 2026 som fullmäktige godkänt förutsätts en kontinuerlig granskning av servicenätet, dock

med tanke på att eventuella ändringar i servicenätet kräver separata beslut.

Ilolan koulus verksamhetskostnader och förväntade hyreskostnader för fastigheten

I budgeten för Ilolan koulu 2025 uppgår skolans totala kostnader till cirka 674 000 euro. Av dessa har hyreskostnaderna för fastigheten varit 303 000 euro och personalkostnaderna sammanlagt 247 000 euro. I den godkända budgeten för 2026 har totalt 667 000 euro reserverats för skolans verksamhetsutgifter, varav de kostnader som hänförs till fastigheten är 280 000 euro och personalkostnaderna, där de riksomfattande löneförhöjningarna ingår, är sammanlagt 274 000 euro. Kostnaderna för skolskjutsen i Ilolan koulu beräknas i sin helhet uppgå till cirka 700 euro per/dag, dvs. sammanlagt cirka 135 000 euro år 2026.

Att förvalta och hyra Borgå stads fastigheter samt att förhandla om och besluta om avtalsvillkoren för hyresavtal hör enligt stadens förvaltningsstadga till lokalitetsledningens beslutanderätt utgående från det behov som beställaren angett.

Om man antar att man under de följande fem åren med samma principer avkortar 30 procent av inköpspriset (de första fem åren avkortades 50 procent), får man följande uppskattningar:

Enbart leasingkostnader för Ilolan koulus fastighet är under följande år:

2027	140 000 euro/år
2028	140 000 euro/år
2029	140 000 euro/år
2030	140 000 euro/år
2031	140 000 euro/år

Utöver dessa tillkommer direkta driftskostnader, värme, el, vatten, underhåll, försäkringar m.m., cirka 50 000 euro/år, som ska justeras med cirka 4 procent per år, vilket innebär:

2027	50 000 euro/år
2028	52 000 euro/år
2029	54 000 euro/år
2030	56 000 euro/år
2031	58 000 euro/år

Enligt de ovan beskrivna principerna är hyreskostnaderna som betalas av de finskspråkiga tjänsterna för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning för Ilolan koulus fastighet enligt förhandskalkylerna något över 200 000 euro/år åren 2027–2031, då man också beaktar den andra byggnaden på tomten och underhållet av den. De totala kostnaderna beräknas ligga kvar på nuvarande nivå eller stiga något eftersom lönekostnaderna och övriga kostnader ständigt har stigit något i och med den allmänna kostnadsnivån och löneprogrammet.

Borgå stadsfullmäktige fattade vid behandlingen av servicenätet 11.12.2024 ett verkställighetsbeslut för åren 2025–2027 så att ingen av byskolorna i Borgå läggs ner och Keskuskoulu och Linnajoen koulu slås samman till en enhetsskola före utgången av 2027. Det senare beslutet har upphävts 11.12.2025 i samband med fullmäktiges budgetbehandling för 2026.

En eventuell förlängning av hyresavtalet för Ilolan koulus fastighet med fem år från och med 2027 har en nära koppling till de ekonomiska ramvillkoren och riktlinjerna för ordnandet av tjänster under åren 2027–2031 som ska fastställas i programmet för stabilisering av ekonomin som bereds under våren 2026, samt till eventuella betydande förändringar i den bifogade elevstatistiken.

För att få mer detaljerade fastighetskostnader och beräkningar inför beslutsfattandet i stadsstyrelsen, kan förhandlingar föras med leverantörer av finansieringsleasing och element/moduler.

Alternativ i anslutning till hyresavtalet för Ilolan koulu och bedömning av dem

1. Hyresavtalet förlängs inte

Detta skulle innebära att ärendet behandlas i stadsfullmäktige och att beslutet om servicenätet utvärderas på nytt och i praktiken också att beslutet om budgeten för 2026 rivs upp gällande Ilolan koulu. Ekonomiskt får Borgå stad som restvärde 1 071 500 euro för fastigheten, om staden avstår från den i slutet av år 2026. Dessutom skulle eleverna få plats i de nuvarande grupperna i skolorna i det östra serviceområdet, varvid kostnadsbesparingarna skulle vara betydande, uppskattningsvis cirka 400 000–500 000 euro per år. Storleken på sparpotentialen påverkas för sin del av transportkostnaderna, som beräknas öka med cirka 30 000 euro/år, beräknat med det nuvarande elevantalet. Med tanke på beredningen av stabiliseringsprogrammet för ekonomin ger detta alternativ de största ekonomiska besparingarna.

Utmaningen med denna lösning är att elevernas skola och undervisningsgrupper skulle ändras mitt under läsåret om de övergår till en skola inom ett annat serviceområde. Detta är dock möjligt, även om det inte är det mest optimala ur pedagogisk synvinkel.

2. Hyresavtalet förlängs

Om man beslutar sig för att förlänga hyresavtalet för Ilolan koulu, betyder det att underhållet av fastigheten och hyreskostnaderna skulle ligga på stadens axlar under de följande fem åren, dvs. fram till år 2031, oberoende av lösningar för skolnätet åren 2028–2031. Dessutom skulle skolans kostnader per elev vara höga och skolans fastighet underutnyttjad. Då bör man undersöka sådana alternativ där gränserna för elevupptagnings- eller serviceområdena ändras så att skolans lokaler kan utnyttjas effektivt.

Med tanke på beredningen av stabiliseringsprogrammet för ekonomin måste eventuella besparingar hittas i andra skolor eller så

måste det sättas ett högre spartryck på andra tjänster inom sektorn. Dessutom borde det utredas om det på motsvarande sätt finns andra underutnyttjade fastigheter som staden kan avstå från för att spara kostnader under åren 2028–2031.

3. Fastigheten inlöses till Borgå stad

Inlösen av Ilolan koulus fastighet till Borgå stad från och med år 2027 skulle möjliggöra lösningar i anslutning till skolnätet utan att staden på förhand förbinder sig till fem års hyreskostnader. En flyttbar skolfastighet på 855 brm² i gott skick som ägs av staden kan teoretiskt sett säljas vidare, om den inte längre behövs för att ordna tjänster och om man av kostnadsskäl beslutar att ordna elevernas utbildningstjänster någon annanstans. Enligt lokaltjänsternas analys är det i praktiken mycket osannolikt att man hittar en köpare, eftersom antalet barn minskar överallt.

Detta alternativ skulle kräva att investeringsdelen i budgetbeslutet för 2026 rivs upp och att man fattar ett nytt beslut om inlösen samt tilläggsfinansiering. Med tanke på beredningen av stabiliseringsprogrammet för ekonomin måste eventuella besparingar hittas i andra skolor eller så måste det sättas ett högre spartryck på andra tjänster inom sektorn. Dessutom borde det utredas om det på motsvarande sätt finns andra underutnyttjade fastigheter som staden kan avstå från för att spara kostnader under åren 2028–2031.

Bilaga

Finskspråkiga utbildningssektionens protokollsutdrag 20.1.2026 § 7 med bilagor

Bildningsdirektör

Nämnden för växande och lärande antecknar för kännedom att den första femårsperioden av hyresavtalet för Ilolan koulus fastighet löper ut i slutet av år 2026 och beslut om en eventuell förlängning måste fattas i mars 2026. Fastighetens hyresavtal förlängs automatiskt med fem år, om avtalet inte separat sägs upp senast sex månader förrän den följande femårsperioden börjar. Fullmäktiges budgetbeslut för år 2026 innehåller anslag för det nuvarande servicenätet fram till slutet av år 2026.

Borgå stads ekonomiska situation väntas försämrats betydligt under åren 2027 och 2028, och därför har fullmäktige i samband med budgetbeslutet för 2026 beslutat inleda beredningen av ett program för stabilisering av ekonomin under våren 2026. En eventuell förlängning av hyresavtalet för Ilolan koulus fastighet med fem år från och med 2027 är ett separat beslutsärende med tanke på beslutsfattandet, men det är i själva verket nära kopplat till det program för stabilisering av ekonomin som bereds under våren 2026.

Den finskspråkiga utbildningssektionen har behandlat ärendet vid sitt möte 20.1.2026. Ett protokollsutdrag finns som bilaga.

Ur ekonomisk synvinkel vore det motiverat att säga upp hyresavtalet

och ansluta Ilolan koulus elevupptagningsområde till det serviceområde som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu. Den eventuella sparpotential som skulle uppnås med denna lösning är betydande. Om en motsvarande besparing måste hittas inom serviceområdets övriga verksamhet förutspås detta i sin helhet ha en betydande inverkan på lärandets kvalitet som personalresurser. En annan faktor som talar för lösningen att säga upp hyresavtalet är att förskoleundervisningen för barn inom Ilolan koulus elevupptagningsområde för närvarande ordnas i Keskuskoulus lokaler.

Under nämnden för växande och lärande ordnas för närvarande högklassiga och så kostnadseffektiva tjänster som möjligt inom grundläggande utbildning för sammanlagt cirka 5 400 elever. För de cirka 35 eleverna i Ilolan koulu skulle man i fortsättningen kunna ordna tjänster i de övriga skolorna i det östra serviceområdet, om man beslutar att inte förlänga hyresavtalet.

Borgå stadsfullmäktige fattade tidigare vid behandlingen av servicenätet 11.12.2024 ett verkställighetsbeslut för åren 2025–2027 så att ingen av byskolorna i Borgå läggs ner. Giltigheten av detta beslut ska vara känd när beslutet om förlängning av hyresavtalet fattas.

I det program för stabilisering av ekonomin som bereds under våren 2026 ska man dock beakta eventuella lösningar som gäller servicenätet efter 2027 som möjlig sparpotential. Dessutom anser nämnden för växande och lärande att det är viktigt att eventuella sparåtgärder inte äventyrar kvalitetsfaktorerna och personalresurserna i anslutning till lärandet.

Nämnden för växande och lärande sänder ärendet vidare till stadsstyrelsen för behandling.

Paragrafen justeras genast.

Beslut

Nämnden för växande och lärande antecknade för kännedom att den första femårsperioden av hyresavtalet för Ilolan koulus fastighet löper ut i slutet av år 2026 och beslut om en eventuell förlängning måste fattas i mars 2026. Fastighetens hyresavtal förlängs automatiskt med fem år, om avtalet inte separat sägs upp senast sex månader förrän den följande femårsperioden börjar. Fullmäktiges budgetbeslut för år 2026 innehåller anslag för det nuvarande servicenätet fram till slutet av år 2026.

Borgå stads ekonomiska situation väntas försämrats betydligt under åren 2027 och 2028, och därför har fullmäktige i samband med budgetbeslutet för 2026 beslutat inleda beredningen av ett program för stabilisering av ekonomin under våren 2026. En eventuell förlängning av hyresavtalet för Ilolan koulus fastighet med fem år från och med 2027 är ett separat beslutsärende med tanke på beslutsfattandet, men det är i själva verket nära kopplat till det program för stabilisering av ekonomin som bereds under våren

2026.

Den finskspråkiga utbildningssektionen har behandlat ärendet vid sitt möte 20.1.2026. Ett protokollsutdrag finns som bilaga.

Ur ekonomisk synvinkel vore det motiverat att säga upp hyresavtalet och ansluta Ilolan koulus elevupptagningsområde till det serviceområde som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu. Den eventuella sparpotential som skulle uppnås med denna lösning är betydande. Om en motsvarande besparing måste hittas inom serviceområdets övriga verksamhet förutspås detta i sin helhet ha en betydande inverkan på lärandets kvalitet som personalresurser. En annan faktor som talar för lösningen att säga upp hyresavtalet är att förskoleundervisningen för barn inom Ilolan koulus elevupptagningsområde för närvarande ordnas i Keskuskoulus lokaler.

Under nämnden för växande och lärande ordnas för närvarande högklassiga och så kostnadseffektiva tjänster som möjligt inom grundläggande utbildning för sammanlagt cirka 5 400 elever. För de cirka 35 eleverna i Ilolan koulu skulle man i fortsättningen kunna ordna tjänster i de övriga skolorna i det östra serviceområdet, om man beslutar att inte förlänga hyresavtalet.

Borgå stadsfullmäktige fattade tidigare vid behandlingen av servicenätet 11.12.2024 ett verkställighetsbeslut för åren 2025–2027 så att ingen av byskolorna i Borgå läggs ner. Giltigheten av detta beslut ska vara känd när beslutet om förlängning av hyresavtalet fattas.

I det program för stabilisering av ekonomin som bereds under våren 2026 ska man dock beakta eventuella lösningar som gäller servicenätet efter 2027 som möjlig sparpotential. Dessutom anser nämnden för växande och lärande att det är viktigt att eventuella sparåtgärder inte äventyrar kvalitetsfaktorerna och personalresurserna i anslutning till lärandet.

Nämnden lade enhälligt till följande stycke i bildningsdirektörens utlåtande som vägledning för den fortsatta beredningen: "Innan beslut fattas om uppsägning eller förlängning av hyresavtal för Ilolan koulu, förutsätts att en utredning görs om möjligheten att fortsätta Ilolan koulus hyresavtal och verksamhet i nuvarande form i 2 år, i enlighet med fullmäktiges beslut av den 11.12.2024, som stöd för beslutsfattandet".

Nämnden för växande och lärande beslutade sända ärendet vidare till stadsstyrelsen för behandling.

Paragrafen justerades genast.

Stadsstyrelsen 09.03.2026 § 56

Beredning och tilläggsuppgifter:

utbildningsdirektör för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen, bildningsdirektör Sari Gustafsson, lokalitetsdirektör Mikko Silvast, personaldirektör Anu Kalliosaari, fornamn.efternamn@borgå.fi

Ilolan koulus första femåriga hyresperiod är på väg att löpa ut. Staden måste fatta beslutet om förlängning av avtalet senast i april 2026.

Ilolan koulu ligger nordöst om Borgå stads centrum cirka tio kilometer från centrum. Till skolans elevupptagningsområde hör byarna Siggböle och Illby och området gränsar till Askola och även till Lovisa stad. I söder gränsar skolans elevupptagningsområde till det serviceområde som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu.

Skolan finns i hyrda lokaler som finansieras genom leasing. Staden betalar leasinghyra till Kuntarahoitus Oy, som faktureras via stadens interna hyror från sektorn för växande och lärande. Det avtal som staden ingick år 2021 är sådant att:

- avtalet kan förlängas med fem år i taget, eller
- staden har möjlighet att lösa in skolfastigheten genom att betala dess restvärde, eller
- staden kan kräva att byggaktören återköper byggnaden för dess restvärde och på detta sätt kvittera motsvarande förbindelser till Kuntarahoitus.

Liknande möjligheter har i det ursprungliga avtalet också antecknats för åren 2031 och 2036. Vid slutet av den sista leasingperioden är staden skyldig att betala Kuntarahoitus byggnadens förutbestämda restvärde eller hitta en annan köpare till byggnaden.

Staden har också en återköpsförbindelse med skolans byggaktör (Elementit E Oy), i och med vilket kan staden vid förutbestämda tidpunkter kräva byggaktören att återköpa byggnaden till ett förutbestämt restvärde. Den första femårsperioden av hyresavtalet är på väg att löpa ut och beslutet om utnyttjande av återköpsförbindelsen måste fattas senast i april 2026. Hyresavtalet för fastigheten fortsätter automatiskt i ytterligare fem år om det inte sägs upp separat minst sex månader före början av nästa femårsperiod. Fullmäktiges budgetbeslut för år 2026 innehåller anslag för det nuvarande servicenätet fram till slutet av år 2026.

Borgå stadsfullmäktige fattade vid behandlingen av servicenätet 11.12.2024 ett verkställighetsbeslut för åren 2025–2027 så att ingen av byskolorna i Borgå läggs ner. Giltigheten av detta beslut måste beaktas när beslutet om förlängningen av hyresavtalet fattas. Stadsfullmäktige beslutade också att servicenätet för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning ska bedömas kontinuerligt. Bedömningen och eventuella verkställighetsbeslut fattas en gång per fullmäktigeperiod i samband med beredningen av stadsstrategin, alltid i början av varje fullmäktigeperiod. År 2024 fattas verkställighetsbesluten för 2025-2027. Nästa

verkställighetsbeslut fattas 2026 i samband med den nya stadsstrategin.

Borgå stads ekonomiska situation förväntas att bli avsevärt sämre under 2027 och 2028, och därför har stadsfullmäktige beslutat att inleda beredningen av ett program för stabilisering av ekonomin våren 2026 i samband med beslutet om budgeten för 2026. En eventuell förlängning av hyresavtalet för Ilolan koulus fastighet med fem år från och med 2026 är en separat beslutsfråga, men i själva verket är den nära kopplad till stabiliseringsprogrammet som utarbetas under våren 2026.

I sitt beslut om att inleda programmet för stabilisering av ekonomin 2.2.2026 har stadsstyrelsen fastställt att med stabiliseringsprogrammet eftersträvas balansåtgärder på minst 8 miljoner euro inom sektorernas driftsekonomi. Dessutom har stadsstyrelsen fastställt att man i första hand strävar efter strukturella lösningar och produktivitätsåtgärder som för med sig bestående utgiftsbesparingar och som försämrar kvaliteten på de tjänster som staden producerar så lite som möjligt. Beslutet att förlänga hyresavtalet för Ilolan koulu påverkar omfattningen av andra besparingsåtgärder inom sektorn för växande och lärande i stabiliseringsprogrammet.

Utvecklingen av elevantalet i Ilolan koulu under de föregående läsåren har varit nedåtgående. Av statistiken nedan framgår förändringen i elevantalet enligt de officiella statistikföringsdagarna från och med läsåret 2020–2021 och uppgifter om hur antalet barn under skolåldern som för närvarande bor i området inverkar på utvecklingen av elevantalet i skolan under de kommande fem åren. I uppskattningen ingår inte inflyttning, utan det är fråga om barn som nu bor i området. Inflyttningen kan dock inte förväntas att kompensera minskningen av antalet barn i en större utsträckning, även om befolkningsprognoserna skulle förverkligas enligt de mest positiva scenarierna.

Läsår	Antal elever i Ilolan koulu
2020–2021	46
2021–2022	50
2022–2023	47
2023–2024	42
2024–2025	41
2025–2026	37
2026–2027	36
2027–2028	32
2028–2029	32
2029–2030	28
2030–2031	30

Under nämnden för växande och lärande produceras grundläggande utbildningstjänster av hög kvalitet för cirka 5 400 elever inom den grundläggande utbildningen. Förutom kvaliteten är kostnadseffektiviteten ett väsentligt mål för utbildningstjänster. När antalet barn minskar måste även användningen och antalet av

undervisningsutrymmen granskas kritiskt. De cirka 35 eleverna som går i Ilolan koulu kan flyttas till andra skolor i det östra serviceområdet om man beslutar att inte förlänga hyresavtalet.

Ur ekonomisk synvinkel skulle det vara motiverat att säga upp hyresavtalet och integrera Ilolan koulus elevupptagningsområde i det serviceområde som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu. Besparingspotentialen med denna lösning skulle vara avsevärd. Om motsvarande besparingar borde hittas i andra funktioner inom serviceområdet, kan det förväntas att kvaliteten på undervisningen i skolorna i Borgå försämrars när besparingarna måste riktas till exempelvis personalkostnader, läromedel eller övriga tjänster i stället för lokaler. Ett annat skäl för att säga upp hyresavtalet skulle vara att förskoleundervisningen för barn inom Ilolan koulus elevupptagningsområde för närvarande sker i Keskuskoulus lokaler.

Stabiliseringsprogrammet som ska utarbetas under våren 2026 bör dock ta hänsyn till eventuella lösningar gällande servicenätet efter 2027 som potentiella besparingsobjekt. Det är också viktigt att besparingarna har en så liten inverkan som möjligt på de resurser som är nödvändiga för elevernas lärande och stöd för det.

Den finskspråkiga utbildningssektionen har behandlat ärendet vid sitt möte 20.1.2026 och nämnden för växande och lärande 22.1.2026, protokollen och deras bilagor finns som bilaga. Nämnden för växande och lärande motiverade den fortsatta beredningen enhälligt på följande sätt: "Innan beslut fattas om uppsägning eller förlängning av hyresavtal för Ilolan koulu, förutsätts att en utredning görs om möjligheten att fortsätta Ilolan koulus hyresavtal och verksamhet i nuvarande form i två år, i enlighet med fullmäktiges beslut av den 11.12.2024, som stöd för beslutsfattandet".

I den fortsatta beredningen har följande alternativ granskats:

1. Avtalet förlängs inte

- Det nuvarande avtalet gäller till och med 10/2026 och fortsätter de följande fem åren om det inte sägs upp senast 4/2026
- Om avtalet sägs upp nu är återköpspriset 1 071 500 euro = Kuntarahoitus återstående amorteringsandel
- Kapitalhyra 240 886 €/år, 20 074 €/månad
- Underhållshyra ca 4 €/m²/månad = 3368 €/månad (842brm²)
- Total hyra 23 442 €/månad = 27,8 €/m²/månad

2. Två års förlängning (sektionens och nämndens förslag i januari 2026):

- Ska meddelas till Elementit-E Oy senast 4/2026. Detta alternativ förutsätter ett tidsbundet, bindande avtal som gäller i två år. Skolan stängs ner senast våren 2028.
- Efter två år är återköpspriset 642 900 euro
- Kuntarahoitus oamorterade entreprenadsumma utan räntekostnader 1 071 500 euro, vilket skulle betalas inom två

år enligt en betalningsplan. Av detta är två års kapitalhyra 428 600 euro (214 000 euro per år och 17 858 euro per månad)

- Underhållshyra ca 4 €/m²/månad = 3 368 €/månad (842brm²)
- Total hyra 21 226 €/månad = 25,2 €/m²/månad (utan räntekostnader)

3. Avtalet förlängs med ytterligare fem år

- Detta sker om det nuvarande hyresavtalet inte sägs upp i april 2026.
- Investeringssumman amorteras med 30 procent under hyresperioden, vilket ger ett restvärde (=återköpspris) på 428 600 euro år 2031
- Kapitalkostnaden utan ränta är 642 900 för hyresperioden, 128 580 €/år och 10 715 €/månad
- Underhållshyra ca 4 €/m²/månad = 3 368 €/månad (842brm²)
- Total hyra 14 083 €/mån = 16,7 €/m²/mån (utan räntekostnader)

En separat tvåårig återköpsförbindelse har förhandlats fram med modulbyggaren Elementit-E Oy. Dess huvudvillkor framgår av alternativ 2 ovan. Det bindande, tidsbundna avtalet skulle börja gälla 1.11.2026 och upphöra 31.10.2028. I alla andra avseenden är återköpsförbindelsen i linje med det befintliga återköpsförbindelsen från 2021.

Bedömning av ekonomiska konsekvenser

Borgå stadsfullmäktige fattade vid behandlingen av servicenätet 11.12.2024 ett verkställighetsbeslut för åren 2025–2027 så att ingen av byskolorna i Borgå läggs ner. I detta fall skulle valet av det första alternativet, där hyresavtalet skulle sägas upp, innebära att fullmäktiges beslut från den föregående mandatperioden skulle upphävas och att ett nytt fullmäktigebeslut skulle fattas. Ur ekonomisk synvinkel skulle detta alternativ medföra den största besparingspotentialen. Ur barnens synvinkel skulle det medföra mycket stora utmaningar när det gäller utbildningens kontinuitet på ett pedagogiskt ändamålsenligt sätt i den nya skolan, samt omorganisering av skolskjutsar redan från och med hösten 2026.

Stabiliseringsprogrammet som ska utarbetas under våren 2026 bör dock ta hänsyn till eventuella lösningar gällande servicenätet efter 2027 som potentiella besparingsobjekt. Om man beslutar sig för att förlänga hyresavtalet för Ilolan koulu enligt det tredje alternativet, betyder det att underhållet av fastigheten och hyreskostnaderna skulle ligga på stadens axlar under de följande fem åren, dvs. fram till år 2031, oberoende av lösningar för skolnätet åren 2028–2031. Detta innebär också att staden som helhet har en överkapacitet av skollokaler i förhållande till utvecklingen av elevantalet och att lokaler inte utnyttjas på ett kostnadseffektivt sätt.

Alternativ två, enligt vilket Ilolas hyresavtal skulle förlängas med två år, varefter entreprenören skulle flytta fastigheten och Ilolan koulu skulle stängas ner våren 2028, skulle inte strida mot

verkställighetsbeslutet för 2025–2027 som stadsfullmäktige fattade 11.12.2024 när servicenätet behandlades. Detta alternativ överensstämmer också med den finskspråkiga sektionens och nämnden för växande och lärandes förslag.

Ur driftekonomins synvinkel har det beräknats att en två års förlängning av hyresavtalet för Ilolan koulu och nedstängningen av skolan våren 2028 skulle ge en årlig besparing på cirka 200 000 euro år 2028 och därefter minst 400 000 euro/år, i synnerhet eftersom eleverna skulle rymmas i befintliga grupper i en annan skola i det östra serviceområdet. Dessa besparingar skulle räknas som en del av åtgärderna i stabiliseringsprogrammet, vilket skulle minska behovet av anpassningar på andra håll inom utbildningstjänsterna.

Bedömning av barnkonsekvenser

I Borgå stad utförs alltid mångsidig konsekvensbedömning i samband med beslutsfattandet. I slutet av 2024 hade eleverna från alla skolor i Borgå möjlighet att reflektera hur en bra skola ser ut i framtiden. Barnens svar kan grupperas enligt följande:

1. En trygg och mobbningsfri lärmiljö
2. Kompisar och gemenskapsanda
3. En bekväm lärmiljö
4. En fungerande och mångsidig gård
5. En kort och trygg skolväg
6. Rätt mängd rörelse och trivsel under skoldagen
7. Mat och andra grundläggande vardagliga faktorer i ordning

Sammanfattningsvis anser eleverna i Borgå att en bra skola i framtiden är en trygg och mobbningsfri plats med bra gemenskapsanda och bra lokaler för lärande och lek. Den har en trevlig och funktionell skolgård. Dessutom är skolvägen trygg och det finns trevliga kompisar samt tillräckligt med motion och möjligheter att påverka sin egen skoldag.

I slutet av 2024 tillfrågades föräldrarna om eventuella bekymmer om den nuvarande placeringen av skolorna skulle ändras. De viktigaste bekymmer som togs upp gällde skolskjutsarnas säkerhet, skoldagarnas längd och integrationen i en ny skolmiljö. Dessutom var man rädd för att eventuella förändringar skulle påverka bysamhället som helhet.

Sakkunniga inom sektorn för växande och lärande har undersökt barnkonsekvenserna för de olika alternativen gällande Ilolan koulu i förhållande till de kriterier för framtidens skola som barnen i Borgå själva definierat.

I alternativ ett sker förändringen snabbt och kan orsaka negativa konsekvenser för barnen. För nästan alla elever skulle skolvägen bli cirka tio kilometer längre och det skulle finnas bara lite tid för att vänja sig vid den nya skolvägen. Dessutom skulle det inte finnas tillräckligt med tid för både vårdnadshavare och barn att bekanta sig med den nya skolan, vilket skulle kunna göra det svårare att

anpassa sig till den nya skolan. Dessutom måste planeringen av pedagogiska arrangemang ske mycket snabbt i detta alternativ, vilket kan leda till att övergångens enhetlighet blir lidande. I vissa fall kan man dock ha en bättre tillgång till individuella stödåtgärder i den nya skolan.

Den tvååriga förlängningen av hyresavtalet för Ilolan koulu enligt alternativ två skulle ge tid för ett noggrant genomförande av förändringsprocessen när det gäller familjernas vardag och barnens lärande, och möjliggöra ytterligare utveckling av kollektivtrafiken i området. En övergångsperiod på två år skulle ge tid att stödja upprätthållandet av kompisförhållanden och uppbyggnaden av gemenskapsanda i den framtida skolan. En längre övergångsperiod skulle göra det lättare för framför allt yngre barn att anpassa sig och minska risken för att de känner sig utanför. Föräldrarnas medverkan skulle kunna genomföras gradvis och på ett transparent sätt, vilket skapar förtroende för processen och den nya skolan och dess verksamhet. Effekterna kan mildras genom noggrann planering av övergången, förbättrad säkerhet när det gäller skolskjutsar, introduktionsperioder och tätt samarbete med familjerna. Övergångsperioden skulle möjliggöra en bättre förutsägbarhet för familjerna och en lugn övergång för barnen.

I alternativ ett och två skulle elevernas skolväg bli ca 10 km längre, vilket skulle öka beroendet av skolskjutsar och förlänga den dagliga skoldagen, i synnerhet när det gäller de yngsta eleverna. En längre skolväg kan öka tröttheten och minska fritiden, vilket kan minska motivationen och orket i skolan. Den nuvarande kollektivtrafiken mellan området och stadens centrum är dock ganska frekvent och restiden cirka 20 minuter. En skolresa av liknande längd är vanlig i glesbygden.

När det gäller elevernas lärande skulle övergången till större skolor öka tillgången till stödtjänster och erbjuda mer varierade lärmiljöer. Å andra sidan kan förändringen skapa osäkerhet och tillfälligt belasta eleverna. Kompisförhållandenas kontinuitet och social integration kan vara utmanande i början, men nya kompisförhållanden kan också uppstå i allt större utsträckning. En längre övergångsperiod i alternativ två skulle kunna hjälpa barnen att anpassa sig och minska risken för att de känner sig utanför. Den nya skolan kan erbjuda ett bredare utbud av elevspecifika stödtjänster, såsom elevvård, stödundervisning och stödtjänster inom elevhälsa. En bättre tillgång till dessa kan hjälpa vissa enskilda elever att komma vidare i sin skolgång.

Enligt alternativ tre skulle situationen förbli oförändrad under de kommande fem åren och inte medföra några omedelbara förändringar för barnen. Antalet elever i Ilolan koulu har stadigt minskat och prognoserna för regionen visar att elevantalet fortsätter att minska också i framtiden. Det minskande elevantalet minskar kamratgrupper, vilket kan ha en negativ inverkan på mångfalden i den sociala miljön och stödet för lärande i framtiden. Osäkerheten kring skolans framtid blir långvarig, vilket också kan belasta barnen, deras familjer och skolans personal. Att skjuta upp beslutet skulle

kunna leda till större och mer plötsliga förändringar i ett senare skede, utan den övergångsperiod som beskrivs i alternativ två.

Sammanfattningsvis skulle den föreslagna eventuella förlängningen med två år minska beslutets omedelbara negativa barnkonsekvenser och möjliggöra en planerad, barncentrerad övergång till den nya skolan. Ur barnens synvinkel är det ett mer balanserat alternativ jämfört med en plötslig nedläggning av skolan, eftersom nedläggningens inverkningar på orken, sociala relationer och undervisningens kontinuitet kan hanteras på ett bättre sätt. Det förväntas också svara väl mot barnens åsikter om hur framtidens skola ska se ut.

Bedömning av konsekvenser för personalen

Ilolan koulu sysselsätter under läsåret 2025–2026 fem personer, varav tre är lärare. En av dem arbetar också som skolans rektor vid sidan av sina läraruppgifter. Skolan har också en skolgångshandledare och en anställd som hör till stödtjänstpersonalen och som tar hand om uppgifterna relaterade till matserveringen och städningen.

Att sluta använda de hyrda lokalerna enligt alternativen 1 och 2 innebär i praktiken att skolan stängs ner antingen våren 2026 eller våren 2028. Detta skulle också innebära att personalens arbetsställe flyttas till någon annanstans. Alla tjänstemän och anställda erbjuds motsvarande arbete i stadens andra verksamhetsställen om man beslutar att välja alternativ 1 eller 2. Anställningsvillkoren och principerna för löneutbetalningen förändras inte. Alla Borgå stads anställda och tjänstemän är anställda av Borgå stad, inte av en enskild enhet eller ett enskilt serviceområde. Att arbetsplatsens fysiska läge förändras är en ganska vanlig förändring för en anställd.

Alla tjänstemän och anställda har informerats om alternativen och har redan hörts vid ett möte 4.3.2026, även om det inte finns något slutgiltigt förslag i detta skede om omplaceringen av personalen vid en eventuell nedstängning. När det slutgiltiga beslutet har fattats och den nya placeringsplatsen preciserats ska personalen höras på nytt.

Administrativa synpunkter

När det beslutas om det kommunala skolnätet, såsom det nu aktuella beslutet om förlängning av hyresavtalet ska tolkas, anses det inte finnas några egentliga parter i ärendet som borde höras enligt 34 § i förvaltningslagen om hörande av parter.

I beredningen ska man i stället tillämpa förvaltningslagens 41 § om att de vars bostads-, arbets- eller andra förhållanden väsentligt påverkas av beslutet ska ges möjlighet att påverka ärendet. Denna bestämmelse grundar sig på den grundlagsstadgade skyldigheten att främja en individs möjligheter att delta i samhällelig verksamhet och att påverka beslutsfattande som gäller hen själv. När man beslutar om skolnätet i en kommun är det i princip fråga om ett ärende som har en betydande inverkan på åtminstone skolans

elever och deras vårdnadshavare. Därför måste § 41 i förvaltningslagen beaktas i detta beslut.

De som på ett väsentligt sätt påverkas av beslutet ska ges tillfälle att få uppgifter om utgångspunkterna och målen för behandlingen av ärendet samt att uttala sin åsikt om ärendet. Även om det främst avses fysiska personer i förvaltningslagens 41 § måste tillräckliga möjligheter till inflytande också reserveras för föreningar vars verksamhet och ändamål väsentligt påverkas av beslutet. I praktiken kan fysiska personer och föreningar reserveras tillräckliga möjligheter att påverka processen genom att använda samma metoder. På detta sätt skulle också en förening ha möjligheten att uttrycka sin åsikt på sina medlemmars vägnar. De som påverkas av beslutet ska ges tillfälle att yttra sig genom att informera dem om anhängiggörandet av ärendet på det sätt som kommunen finner lämpligt, ändamålsenligt och effektivt, så att informationen når så många som möjligt av dem som påverkas av ärendet som ska beslutas om.

I det aktuella beslutet har Borgå stad aktivt informerat allmänheten om de ärenden som är under beredning och de ärenden som ska beslutas om. I samband med att Ilolan koulus hyresavtal har behandlats i sektionen och i nämnden har allmänheten informerats om hur processen framskrider. Information om ärendet har också getts i förväg genom ett pressmeddelande och på stadens webbplats när stadsstyrelsens lista har skickats. Ärendet har också varit synligt framme i lokala medier. Föräldraföreningen har också varit aktiv, ordnat evenemang och deltagit aktivt i den offentliga debatten. Dessutom har elevernas föräldrar getts möjlighet att diskutera alternativen, eventuella bekymmer och deras inverkan på barnets välbefinnande och lärande samt utkastet till beslut tillsammans med ledningen för grundskole- och gymnasieutbildningen vid förutbestämda tider torsdagen den 5 mars och fredagen den 6 mars 2026. Inbjudningarna till dessa diskussioner har skickats 25.2.2026.

Ur beslutsfattandets synvinkel innebär förlängningen av hyresavtalet med två år och flytten av den fastighet som är kopplad till avtalet att detta beslut också är ett beslut om att ändra servicenätet och stänga ner Ilolan koulu våren 2028. Samtidigt ska Ilolan koulus nuvarande elevupptagningsområde bli en del av det östra serviceområdet som redan omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu. Båda besluten är enligt den gällande förvaltningsstadgan beslut som fattas av stadsfullmäktige.

Under övergångsperioden, dvs. under läsåren 2026–2027 och 2027–2028 är det ändamålsenligt att möjliggöra att elever från Ilola skolupptagningsområde kan på begäran av sin vårdnadshavare anvisas till Huhtisen koulu, Keskuskoulu eller Kevätkummun koulu, som är de skolor i det östra serviceområdet som är de mest tillgängliga med tanke på elevernas nuvarande bostadsadress.

Vårdnadshavarna för eleverna på Ilolan koulu erbjöds möjlighet att diskutera skolans framtid med Jari Kettunen, direktör för

grundläggande utbildning och gymnasieutbildning samt Markku Antinluoma, områdesrektor. Diskussionerna hölls i Borgåinfos lokaler 5–6.3 under de tider som vårdnadshavarna hade reserverat. Nio vårdnadshavare som representerade 12 barn deltog i diskussionen. Ett promemoria har upprättats om diskussionerna, som de vårdnadshavare som deltagit i diskussionen för sin del har godkänt.

Alla vårdnadshavare som deltog i diskussionen uttryckte sin oro över förslaget att avsluta verksamheten vid Ilolan koulu när läsåret 2027–2028 slutar. I diskussionerna upprepades faktorer som berör längre skolresor och byte av skola, vilka kan orsaka långvarig stress för barnen. Alla som deltog i diskussionerna ansåg att Ilolan koulu är det bästa alternativet för sina barn. Flera hade valt sin boningsplats just på grund av byns skola. I flera av diskussionerna kritiserades beredningen, som ansågs ta för lite hänsyn till byarnas intressen och inkludera skolelevernas föräldrar i för liten utsträckning. I flera diskussioner ansågs den långsamma planering av markanvändningen i Illby vara orsaken till ett lågt elevantal.

Sammanfattning och grunderna för beslutsfattandet

Frågan om Ilolan koulus framtid har blivit ett ärende för att behandlas i beslutsfattandet på grund av tidsplaner för skolans hyresavtal. Beslutsförslaget till stadsstyrelsen baserar sig på en helhetsbedömning av flera olika aspekter som är relevanta med tanke på olika beslutsfattande.

Frågan har granskats i relation till de beslut om servicenätverket som stadsfullmäktige fattade i december 2024. I fullmäktiges beslut konstateras att inga byskolor kommer att stängas mellan 2025 och 2027. Å andra sidan konstateras det i beslutet också att servicenätslösningar görs en gång per fullmäktigeperiod i samband med stadsstrategin. Tidpunkten för detta är våren 2026. Om Ilolan koulus fortsättning inte bedöms i detta sammanhang, vore det enligt gällande fullmäktigebeslut möjligt att göra det nästa gång först under nästa valperiod. Även om frågan om Ilolan koulu behandlas som ett separat fall på grund av tidsplaner för hyresavtalet, är den i själva verket en del av servicenäthelheten.

En annan viktig aspekt är stadens försämrade ekonomiska situation och som en följd av det beslutade stadsfullmäktige i budgeten för 2026 om ett program för stabilisering av ekonomin. Enligt stadsfullmäktiges beslut syftar programmet för stabilisering till att uppnå bestående besparingar på minst 8 miljoner euro på 2027 års nivå. Besparingskraven är så omfattande och gäller den största sektorn, sektorn för växande och lärande, att det inte är motiverat att undanta en enhet i anslutning till servicenätet från de potentiella besparingsmålen.

Den tredje viktiga aspekten är utvecklingen av elevantalet i Ilolan koulu. Baserat på kända uppgifter om antalet barn födda förväntas antalet elever minska till cirka 30 under de närmaste åren. En väsentlig aspekt i anslutning till detta är om man utifrån födelsetalet

och/eller flyttningsrörelsen kan förutse en sådan regional befolkningsutveckling som talar för att skolan fortsätter i Ilola. Baserat på nuvarande befolkningsutveckling och prognoser verkar detta inte sannolikt.

Samtidigt medför en mer omfattande minskning av antalet barn på hela stadens nivå och akut i synnerhet i det finskspråkiga skolnätet gleshet som är svår att motivera ur ekonomiskt perspektiv eller på hela stadens nivå ur jämlikhetsperspektiv. Jämlikhetsperspektivet är särskilt tydligt när det gäller de ekonomiska konsekvenser som upprätthållandet av lösa strukturer annars har på exempelvis undervisningens kvalitet.

De frågor som är väsentliga när det gäller barnen är de aspekter som anknyter till förändringar i skolan och skolresorna. I alternativen 1 och 2 ökar beroendet av skolskjuts, men å andra sidan är de nuvarande kollektivtrafikens turer mellan området och centrum måttligt täta och restiden är cirka 20 minuter. Det är också möjligt att utveckla kollektivtrafiken. Skolresor av liknande längd är vanliga i andra glesbygdsområden i Borgå. Naturligtvis påverkar skillnader i var barnen bor deras skolresor på individuell nivå. Alternativ 2 kan också ge mer tid att anpassa sig och förbereda sig för den nya skolmiljön än alternativ 1. Med tanke på beslutsfattandet har också större skolenheter betydelse på grund av sina till vissa delar mer omfattande resurser, till exempel när det gäller elevspecifika stödåtgärder.

Sammanfattningsvis och utifrån en helhetsbedömning kan det konstateras att alternativ 2, där hyresavtalet förlängs för viss tid med två år varefter Ilolan koulu läggs ned, är det mest motiverade beslutet. Den övergångsperiod som ingår i beslutet möjliggör en bättre anpassning i barnens och familjernas vardag än om skolan läggs ned omedelbart efter läsåret 2025–2026. Att fortsätta med Ilolan koulu kan inte motiveras ur stadens ekonomiska perspektiv eller med tanke på ett effektivt servicenätverk.

Dessutom är det väsentligt med tanke på beslutsfattandet att beredningsprocessen har följt de förfaranden som förutsätts i förvaltningslagen, och beredningen har i enlighet med Borgå stads förvaltningsstadga gått vidare från utbildningssektionen och nämnden för växande och lärande för behandling i stadsstyrelsen.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar att hyresavtalet för Ilolan koulu ska förlängas med två år enligt ett separat avtal som förhandlats fram med entreprenören (Elementit E Oy) så att entreprenören kan återlösa byggnaden för sig själv och flytta den från dess nuvarande plats efter slutet av läsåret 2027–2028. En förutsättning för detta beslut är att stadsfullmäktige, i enlighet med stadsstyrelsens förslag, beslutar att:

Ilolan koulu stängs ner våren 2028 efter slutet av läsåret 2027–2028, och

det nuvarande elevupptagningsområdet för Ilolan koulu kommer att

integreras i det östra serviceområdet, som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu.

Beslutet justeras omgående.

Ärendebehandlingen vid mötet

Ahokas, med stöd av Siltakorpi, gjorde följande motförslag: "Till skillnad från grundförslaget väljs alternativ tre, det vill säga det nuvarande avtalet förlängas med fem år. Samtidigt bör elevupptagningsområdena ses över så att de stöder Ilolan koulus bredare elevbas."

I omröstningen vann statsdirektörens förslag över Ahokas förslag med rösterna 10 (Hjelt, Holmström, Ijäs, Jokinen, Lund, Nylander, Perokorpi, Ryynänen, Sigfrids, Söderberg) –3 (Ahokas, Siltakorpi, Uski).

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade att hyresavtalet för Ilolan koulu förlängs med två år i enlighet med ett separat avtal som förhandlats fram med entreprenören (Elementit E Oy), så att entreprenören inlöser byggnaden och flyttar den från sin nuvarande plats efter slutet av läsåret 2027–2028, under förutsättning att stadsfullmäktige beslutar, i enlighet med stadsstyrelsens förslag, att

Ilolan koulu läggs ner våren 2028 när läsåret 2027–2028 slutat och

det nuvarande elevupptagningsområdet för Ilolan koulu kommer att fogas till det östra serviceområdet, som omfattar Huhtisen koulu, Keskuskoulu och Kevätkummun koulu.

Beslutet justerades omgående.

Stadsfullmäktige 18.03.2026

52/02.05.05/2026